СЕДЕМ

Мима най-напред се приближи до прозореца.

Видя мрачната поляна между блоковете, покрита със сняг, по който се цъклеха натрошени стъкла и ламарина от стари консервени кутии.

Ниският храсталак, който съвсем не успяваше да израсте до нормалната височина на дърветата, връзваше тежки плодове: парчета дрипи, стари вестници, скъсани найлонови чорапи, дълги ленти употребени бинтове... Прозорецът ни, значи, гледаше към бунище, но в далечината се виждаха синкавите възвишения, зад които започваше панонската равнина. А това все пак е нещо!

- Чий е този креват? - попита тя, изпробвайки твърдостта на матраците.

- Негов - посочих Але.

- А твоят?

- Нямам...

- Ами къде спиш?

- На пода.

- Позволено ли е?

- Не.

- Ако те хванат?

- Тогава и тримата ще бъдат изхвърлени от общежитието.

- Така ли?

- Наистина - потвърди Але, въртейки се около малкия ни котлон. - Ако ни хванат, на всички е спукана работата.

Комисиите, иначе, нахълтваха само нощем. През деня това щеше да е неосъществимо. Никой от тях нямаше да излезе читав от блока! Но нощем бяхме сами по стаите, предоставени на волята на комисиите. Удряха по вратите като полицаи, а се говореше, че шефът им бил въоръжен с пистолет. В такива моменти нелегално спящият трябва колкото се може по-бързо да премине през балкона на друга тераса и да изчака, докато контролата заглъхне. Показах на Мима къде бягам, когато наминат. Свирна от смайване:

- Леле, че високо! - каза тя. - Колко си смел...

Честолюбието ми беше задоволено.

- Това не е нищо! - занадувах се.

Най-после чаят е сварен и ние мълчаливо го пием, оставяйки стаята да се пълни с дим и сумрак.

Из крило "F" се разчу, че имаме гостенка в стаята, и съседите започнаха да носят подаръци. Искаха отблизо да скиват Мима.

Един художник, херцеговец, донесе три разпукнали се нара от Опузен и пълна шепа златист тютюн "шкия". Завивахме тютюна във вестник, правейки пури, дебели колкото пръст, смеехме се на това, че най-важните световни новини горят пред очите ни, докато пушим. Димът от този тютюн беше остър и приятен, само че вестникарската хартия постоянно се отлепваше. Разгърнат вестник ни беше покривка, а чая пиехме от пластмасови чаши, в които се държат четки за зъби. За трета чаша използвахме консервена кутия, в която някога е имало фъстъци.

Мима лежешком ровеше из нещата ни.

- Модиляни! - възкликна, измъквайки малка брошура. - Луда съм по него!

Тази брошура, печатана в масов тираж от *AN ABRAMS ART BOOK*, 1954. NEW YORK е единственият том върху полицата на несъществуващата ми библиотека. Често

я разглеждам, влюбен в двете бели зъбчета на "Момиченцето с плитките" от 1917 г. Разлиствам тази книга обикновено преди сън, след някой особено лош ден без всякакви перспективи. На тези картини всичко е чисто и ясно: лакираните листове на репродукциите напомнят на книжките с картинки от детството ми, от което са останали само смътни следи. Тази малка евтина книжка за Модиляни, купена с мангизи от последните дни на благоденствието, за мене е своеобразен портативен олтар. Достатъчно е да докосна с пръсти вече омазнените й корици и тутакси да се успокоя. Тази брошура е единственият ми дом.

Преди да започнат репродукциите, има предговор от Жак Липшиц, който не мога да прочета, защото не знам английски. Често като неграмотен минавам с пръст и поглед през големите, хубаво отпечатани букви, замисляйки се за какво ли говорят на онзи, който умее да ги разгадае. Струва ми се, че това е изключителен разказ за един беден младеж, с щастлив край. Не знам какво бих дал да можех да прочета този предговор! На нашия етаж никой не знае английски...

- Знаеш ли английски? - питам Мима Лашевска.

- Следвам го - казва тя. - Защо?

Най-после ще узная какво пише Жак Липшиц. Развълнуван съм до дупка и искам да ми преведе онези страници, които, според скромната ми преценка, обещават най-много. В ушите ми звучи мекият й дълбок глас, който има вкус на ябълка "джонатан", пълна със сок.

Мима седи по турски върху сивото войнишко одеяло и от време на време вдига очи към тавана, търсейки точната дума. Превежда бавно, фраза по фраза, сякаш изрича думите на някаква молитва, чийто смисъл и сама не разбира:

- Значи, този Жак Липшиц казва, че Модиляни изглеждал много, много добре... "Сещам се, казва, че бях очарован от красотата му: изглеждаше аристократично в

дрипавия си костюм от раиран плюш..." Това е нещо като нашето кадифе! Да, така.

- По-нататък, по-нататък, Мима!

- "Спомням си един случай, който стана много по-късно (вероятно през 1917), посред нощ: беше може би три часът след полунощ. Изведнъж скочихме (сигурно той и момичето му, нали?), защото някой страхотно блъскаше по вратата. Това беше Модиляни, кьор-кютук пиян. С несигурен глас се опита да ми обясни, че си спомня да е виждал на полицата ми книга със стихове на Франсоа Вийон и че му се искало да я има. Запалих... лампата (това не знам какво е, но мисля, че е нещо като лампа, какво по дяволите друго ще се пали по това време?)... да потърся тази книга, надявайки се, че ще си отиде и ще ме остави да спя. Но се излъгах. Той (Модиляни, де) седна във фотьойла и започна да рецитира на глас (Чуден е, душица!). Този случай още живее в спомените ми. (Е, това не мога да разбера точно какво значи! Имате ли речник? Нямате. Жалко!). Малката стая, тъмнината на късната нощ, през която прониква тайнствената трепкаща светлина на... (пак като лампа!)..., пияният Модиляни, който като призрак седи във фотьойла и неустрашимо все по-високо рецитира Вийон, съпровождан от тропане по стените на малката килийка. (Този Липшиц казва, че Модиляни...) замълча едва след няколко часа, когато вече остана без сили".

- По-нататък, Мима, хайде, по-нататък, моля те...

- Коя част?

- Ето, това...

Мима отново се настани в поза на тълкувател на свещени тайни:

- " ... Животът на Модиляни беше бърз, ярък блясък. Дали щеше да рисува така добре, ако живееше другояче, ако живееше по-малко лекомислено и беше по-порядъчен? Това

не знам. (Изглежда, че тоя образ, тоя Липшиц, все пак е еснаф. Мисля, че е доста порядъчен). Осъзнаваше надареността си, но животът, който водеше, не водеше случайно. Беше го избрал сам. Една вечер на масата забелязах колко е болен. Ядеше някак странно, почти засипваше храната със сол и черен пипер, преди изобщо да я беше опитал. Когато му казах по-малко да страда и да оправи живота си, побесня както никога дотогава..." Е, не мога повече - каза Мима, затваряйки книгата за Модиляни.

Оттогава солях всяко ядене, преди да съм го вкусил.

От тази вечер Модиляни и Мима Лашевска ще бъдат завинаги свързани с нашето колективно четене.

А Модиляни и до днес остана най-любимият ми художник.

Стая сто шейсет и седем бавно изстиваше, защото управата на общежитието пестеше отоплението. Вмъкнахме се и тримата под завивката. Оставихме котлона да гори и нажежената му спирала святкаше в тъмнината. Мима лежеше между нас, пушейки. Беше все по-топло под старото одеяло.

- Вие двамата наистина сте лоши... - каза тя като се размърда. - Хей, не искам така! Не сме се разбрали! Не искам...

Нашите пръсти пътуваха по тялото й, а тя се опитваше да ги хване и задържи. Но какво е едната Мимина ръка (другата беше заета с пушене), какво са Миминте пет пръста пред нашите четири ръце и двайсет пръста?

Кожата й беше гладка.

Нищо не й направихме.

Само лежахме и я докосвахме.

Тази вечер изведохме Мима на вечеря в мензата на Студентския град.

Мензата беше помпозно построена във формата на пръстен. Вечерята беше по-малко разкошна: гювеч и салата от зеле. Купихме на половин цена два фалшифицирани купона за нас тримата.

Салатата прехвърлихме в една чиния и така освободихме чиния за Мима.

Най-напред преброихме картофите. Девет картофа! Всеки получи по три. Тогава преброихме месото. Две парчета, които не можехме с нищо да срежем, защото нямахме нож. В тази менза никога не сервираха ножове, защото студентите ги крадяха. Подарихме на Мима и двете парчета месо. Тя ги върна в нашите чинии.

Отново насила й ги бутнахме в чинията и тя още веднъж ни ги върна.

Най-накрая и тримата се отказахме от това месо и изядохме картофите в соса с вкус на лошо измити чинии. Двете парчета месо, които не можахме да поделим, останаха ма масата.

- Какво, не ви ли се харесва нашата храна? - измервайки с неприятелски поглед Мима, каза сервитьорката. Беше студентка по световна литература и се издържаше да следва с работа през деня като сервитьорка. Казваше се Зоя. Имаше очи на току-що простреляна кошута. Кожата на ръцете й беше съсипана от студената вода, с която се миеха нашите любими чинии. И тримата погледнахме Миминте грижливо оформени нокти, а тя мигновено ги скри под покривката.

На спирката, затрупана от снежната виелица, чакахме автобуса за Белград.

Автобусът беше препълнен и студентите висяха като гроздове, закачени по вратите. Държаха се трескаво за гуменната хармоника с премръзнали пръсти.

Але и Мима успяха да се докопат до дръжките, аз - не. Тичах като в кошмар след автобуса, който се отправи към града.

След стотина метра Мима и Але някак си изскочиха и се върнаха за мен. Не искали да ме оставят сам на спирката.

Това беше последният автобус тази вечер за града. Придружихме Мима през затрупания мост чак до далечната й улица в Сеняк, ловейки снежинките с уста... Мима тържествено ни обеща, че няма да заспи, докато не се върнем в нашата стая. Прибрахме се посред нощ пеша. Боже, когато мокри и премръзнали се шмугнахме в студената стая, беше вече три.

Струваше ми се, че ще се разболея от пневмония и се наслаждавах на спектакъла на собственото си погребение, на което ще дойдат да се изплачат всички, които са прегрешили нещо пред мен, с разкаяни лица.

Не се разболях от нищо друго, освен от грип, който мъкнах две седмици на крак.

Така завърши Миминото посещение в Студентския град.

Але лежеше в кревата си, а аз, както обикновено, под мивката.

- Але! - извиках го, защото знаех, че не спи.

- Какво има?

- Мима е лапнала по теб... - казах.

Мълчеше.

- Ако искаш, можеш спокойно да я нашибаш - казах. - Мисля, че що се отнася до мен...

Мълчеше.

- Знаеш ли, какво, Але, - казах аз. - Мисля, че тя феноменално се шиба!

- Спи! - каза той.

Намъкнах одеялото до устата и засъбирах разхвърляните си мисли. Това одеяло беше моят дом, а дъното на мивката - неговият покрив. Наоколо - тъмнина и вятър. И в този тъмен ъгъл изградих къща от ревност и завист, в която щях да прекарам няколко години.

Преспивах се, шепнейки в прашното одеяло: мима, мима...